

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **J. P.**, zast. Mgr. Františkem Korbelem, Ph.D., advokátem se sídlem Na Florenci 2116/15, Praha, proti žalovanému: **Magistrát města Liberec**, se sídlem náměstí Dr. E. Beneše 1, Liberec, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 23. 6. 2021, č. j. 59 A 51/2021 - 39, o návrhu žalobce na vydání předběžného opatření ze dne 2. 7. 2021,

t a k t o :

Návrh žalobce na vydání předběžného opatření ze dne 2. 7. 2021 **se z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností ze dne 2. 7. 2021 brojí proti v záhlaví označenému usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci (dále jen „krajský soud“), kterým krajský soud odmítl jeho žalobu na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím v nezahájení řízení o odstranění stavby na pozemku p. č. X v katastrálním území L. Stěžovatel je vlastníkem sousedního pozemku.

[2] Žalovaný vydal dne 18. 3. 2011 pod č. j. SURR/7130/216895/10-Hor CJ MML 050491/11 stavební povolení, kterým Společnosti DP REAL IMMO, s. r. o. (dále jen „stavebník“), povolil na uvedeném pozemku stavbu domu s pečovatelskou službou, sjezdu domu a opěrné zdi. Platnost stavebního povolení byla několikrát prodloužena. Poslední žádost o prodloužení platnosti podal stavebník dne 4. 10. 2019. Na základě této žádosti žalovaný vydal rozhodnutí ze dne 26. 2. 2020, č. j. SURR/7130/215372/19-Hor CJ MML 044027/20, kterým byla platnost stavebního povolení prodloužena do 31. 10. 2022. Proti tomuto rozhodnutí brojil stěžovatel odvoláním. Krajský úřad Libereckého kraje napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu projednání svým rozhodnutím ze dne 13. 11. 2020, č. j. KULK 82284/2020 OSŘ. Důvodem zrušení prvostupňového rozhodnutí bylo, že stavebník v době odvolacího řízení oznámil zahájení stavebních prací – podle § 115 odst. 4 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění relevantním pro posuzovanou věc, stavební povolení nepozbývá platnosti, je-li stavba zahájena v době platnosti stavebního povolení, a podáním žádosti o prodloužení lhůty platnosti stavebního povolení se její běh staví. Vzhledem k tomu, že stavebník včas

požádal o prodloužení lhůty a rozhodnutí o jejím prodloužení nenabylo kvůli odvolání právní moci, byla stavba zahájena v době, kdy bylo stavební povolení stále platné a žádost o prodloužení lhůty se tak stala zjevně bezpředmětnou. Žalovaný následně řízení zastavil.

[3] Stěžovatel je přesvědčen, že za takové situace byla stavba zahájena v době, kdy stavební povolení již nebylo platné. Podal tedy podnět žalovanému k zahájení řízení o odstranění stavby, kterému však nebylo vyhověno. Stěžovatel vnímal nezahájení řízení o odstranění stavby jako nezákonný zásah, a proto proti němu brojil zásahovou žalobou, kterou krajský soud odmítl, jak již bylo uvedeno výše.

[4] Současně s kasační stížností stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud vydal předběžné opatření, kterým by do dne vykonatelnosti rozhodnutí ve věci samé zakázal stavebníkovi provádění stavebních prací na předmětném pozemku. Dle jeho přesvědčení mu je způsobována vážná újma tím, že mu je odepírána ochrana jeho veřejných subjektivních práv na ochranu majetku, a to v důsledku nadále probíhající nezákonné realizace stavby. Co se týče konkrétní způsobené újmy, stěžovatel odkázal na obsah kasační stížnosti. Z té se podává, že reálným dopadem do jeho práv je zastínění jím vlastněné nemovitosti. Proslunění jeho budovy má v důsledku stavby klesnout pod právními předpisy stanovené hodnoty. Stavba navíc zasahuje do dalších zákonem chráněných veřejných zájmů. Podmínkou závazného stanoviska z hlediska památkové péče totiž bylo zachování historického dřevěného altánku, který stavebník bezdůvodně zboural. Stavebník rovněž necitlivě zasahuje do kořenového systému stromů v uliční aleji, čímž způsobuje nevratnou újmu do životního prostředí.

[5] Žalovaný se k návrhu na vydání předběžného opatření nevyjádřil.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil návrh stěžovatele na vydání předběžného opatření a po zvážení uvedených skutečností dospěl k závěru, že podmínky pro vyhovění tomuto návrhu ve smyslu § 38 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), nejsou naplněny.

[7] Podle § 38 odst. 1 s. ř. s. platí: *„Byl-li podán návrh na zahájení řízení a je potřeba zatímne upravit poměry účastníků pro hrozící vážnou újmu, může usnesením soud na návrh předběžným opatřením účastníkům uložit něco vykonat, něčeho se zdržet nebo něco snášet. Ze stejných důvodů může soud uložit takovou povinnost i třetí osobě, lze-li to po ní spravedlivě žádat.“*

[8] Mezi základní podmínky pro vydání předběžného opatření, které je nutno kumulativně splnit, tedy patří (i) podání návrhu na zahájení řízení ve věci samé, (ii) návrh na vydání předběžného opatření a (iii) potřeba zatímne upravit poměry účastníků pro hrozící vážnou újmu. První dvě podmínky [ad (i) a (ii)] stěžovatel jednoznačně splnil a Nejvyšší správní soud se tak dále zabýval pouze podmínkou třetí, tj. otázkou tvrzené hrozící vážné újmy, pro kterou by měl zatímne upravit poměry tak, jak je uvedeno výše [ad (iii)].

[9] Výkladem klíčového pojmu „vážná újma“ se Nejvyšší správní soud obecně zabýval v usnesení ze dne 24. 5. 2006, č. j. Na 112/2006 - 37, č. 910/2006 Sb., podle něhož je tento

pokračování

pojmem představuje natolik zásadní narušení právní sféry, „že po účastníkovi nelze spravedlivě požadovat, aby jej, byť dočasně, snášel. Vážnou újmu tedy budou zejména intenzivní zásahy do intimní sféry navrhovatele, do jeho vlastnických práv či do jiných jeho subjektivních práv, zejména těch, která mají povahu práv ústavně zaručených[...]“. K tomu, aby bylo možno návrhu na vydání předběžného opatření vyhovět, je především třeba trvat na tom, že povinností účastníka navrhujícího předběžné opatření je dostatečně konkrétně tvrdit hrozící vážnou újmu a takovou újmu i odpovídajícím způsobem osvědčit (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2021, č. j. 10 Ao 1/2021 - 74, či ze dne 4. 11. 2020, č. j. 1 As 375/2020 - 74).

[10] V tomto případě stěžovatel spatřuje „vážnou újmu“ v první řadě v zásahu do práva vlastnit majetek. Nejvyšší správní soud podotýká, že ačkoliv stěžovatel v kasační stížnosti spatřuje v nezahájení řízení o odstranění stavby též zásah do svého legitimního očekávání ochrany majetku ze strany správních orgánů, resp. zásah spočívající v tom, že je předmětná stavba realizována bez platného stavebního povolení a dle jeho názoru v rozporu s právními předpisy, jediným reálným dopadem realizace stavby do jeho sféry, o němž v kasační stížnosti a návrhu na vydání předběžného opatření hovoří, je zastínění stavby v jeho vlastnictví – proslunění jeho pozemku se má snížit pod právními předpisy stanovené hodnoty. Kromě snížení proslunění pozemku v jeho vlastnictví tedy neuvádí žádný konkrétní negativní dopad, který by na něj realizace stavby měla. Zbylá z uvedených stěžovatelových tvrzení nesplňují požadavek na dostatečně konkrétní specifikaci hrozící vážné újmy. Ačkoliv Nejvyšší správní soud nemá v úmyslu bagatelizovat stěžovatelovo legitimní očekávání ochrany majetku ze strany správních orgánů či závažnost dopadů do jeho práv v případě realizace nepovolené stavby na sousedním pozemku, z takto obecně formulovaných tvrzení nevyplývá, proč by případné narušení své právní sféry nemohl alespoň dočasně snášet. Přitom povinnost snést negativní dopady správního rozhodnutí nebo (absence) jiného postupu správních orgánů do doby soudního rozhodnutí je jevem zcela pravidelným – žaloba ani kasační stížnost zpravidla nemají odkladný účinek a rovněž předběžné opatření je institutem toliko výjimečným.

[11] Nejvyšší správní soud nemůže *a priori* vyloučit, že by zastínění stěžovatelova pozemku realizovanou stavbou, byť dočasné, mohlo představovat vážnou újmu ve smyslu § 38 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatel však své tvrzení ničím nedoložil, a to navzdory tomu, že ke kasační stížnosti připojil celkem 15 příloh. Z těch však vyplynulo, že obdobné tvrzení činil již v řízení před správními orgány – ani tehdy však svá tvrzení nedoložil. Nadto je třeba podotknout, že stavební povolení bylo vydáno jako výsledek řízení, při němž bylo nutno ověřit možnost realizace stavby v souladu s právními předpisy. Podle informací vyplývajících ze stěžovatelem přiložené kopie prvostupňového rozhodnutí dřívější vlastník stěžovatelova pozemku (Zdravotnická záchranná služba Libereckého kraje, příspěvková organizace) nepodal odvolání ani proti stavebnímu povolení samotnému, ani proti následným rozhodnutím o prodloužení jeho platnosti. Nadto je třeba zdůraznit, že proti stěžovatelovu zájmu na tom, aby ani dočasně nemusel snášet dopady realizované stavby (především zastínění své nemovitosti), stojí protichůdný zájem stavebníka na realizaci stavby, o níž se na základě rozhodnutí správních orgánů domnívá, že je povolena.

[12] Zdejší soud tedy shrnuje, že stěžovatel potenciální vážnou újmu spočívající v zastínění jeho stavby tvrdil, aniž by možnost jejího vzniku jakkoliv osvědčil, a to za

situace, kdy jsou naopak přítomny indicie, že ke snížení proslunění pod únosnou mez nedojde; vydání předběžného opatření by navíc závažným způsobem zasáhlo do práv stavebníka; rovněž by jen stěží bylo možno po stavebníkovi spravedlivě požadovat, aby snášel následky předběžného opatření jen na základě stěžovatelových tvrzení.

[13] Co se týče ohrožení zákonem chráněných zájmů památkové péče a ochrany životního prostředí, Nejvyšší správní soud konstatuje, že ochranu těchto zájmů jsou pověřeny správní orgány – je primárně jejich úkolem, aby ochranu těchto zájmů zajistily. Ani zbourání dřevěného altánku, ani tvrzené narušení kořenového systému stromů v uliční aleji se stěžovatelových práv bezprostředně nedotýká, a nepředstavuje tak vážnou újmu ve smyslu § 38 odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud nepopírá, že v určitých situacích se lze dovolávat ochrany před porušováním právních předpisů, jejichž primárním účelem je ochrana veřejného zájmu (v kontextu návrhu na zrušení opatření obecné povahy srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2019, č. j. 2 As 187/2017 - 264, č. 3903/2019 Sb. NSS). V daném případě však z ničeho nevyplývá, že by případná nedostatečná ochrana veřejného zájmu skutečně negativně zasáhla přímo do právní sféry stěžovatele. Navíc by stěžovatelem navrhované předběžné opatření na věci nic nezměnilo. Dřevěný altánek již byl dle stěžovatelova vlastního tvrzení zbourán, a případné zastavení stavebních prací by na něj již tedy nemohlo mít žádný vliv. Rovněž kořenový systém stromů již byl dle stěžovatele narušen a z ničeho nevyplývá, že by stavební práce měly přivodit další negativní důsledky. Ani případné zastavení stavebních prací by tedy na stromy a jejich již narušené kořenové systémy nemělo pozitivní dopad.

[14] Jak vyplývá z výše uvedeného, stěžovatel neosvědčil svá tvrzení ohledně potenciální vážné újmy, která mu mohla hrozit, a dále tvrdil existenci hrozby vážné újmy tam, kde byl možný zásah toliko do veřejných zájmů, k jejichž ochraně mají vhodné prostředky primárně správní orgány (viz výše). Za takové situace Nejvyššímu správnímu soudu nezbylo než jeho návrh na vydání předběžného opatření zamítnout. Závěrem považuje Nejvyšší správní soud za nezbytné zdůraznit, že toto usnesení nijak nepředjímá jeho rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. července 2021

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu